Få styr på de nye ord og udtryk

– en ordbog fra Dansk Kabel TV og YouSee

16:9

16:9 format	Størrelsesforholdet (bredde x højde) på widescreen TV, dvs. TV i bredformat.
4:3 format	Størrelsesforholdet (bredde x højde) på ældre TV. Mange TV-stationer sender i 16:9 format, som på TV i 4:3 format giver sorte bjælker i toppen og bunden af skærmen. Problemet kan løses med en digital boks.
ADSL	ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) er en xDSL teknologi, som er lavet til højhastighedsforbindelser over det eksisterende kobber telenet.
Analogt TV	TV, som vi har set det de seneste 50 år. Billederne og lyden transmitteres ved hjælp af radiobølger eller radiosignaler. Signalerne kan varieres, så de imiterer det billede eller den lyd, der skal overføres.
Antenne-TV	TV-signalerne udsendes gennem luften til modtagerens TV-antenne (lofts-, tag- eller stueantenne). I dag udsender public service-kanalerne DR1, DR2 og TV 2 signalerne både analogt og digitalt. Den 31. oktober 2009 slukkes der for det analoge TV-signal til antenner, og herefter udsendes TV-signaler til antennemodtagelse kun digitalt.
ATT	Forkortelse for Analogt Terrestisk TV. Det samme som analogt antenne-TV.
Betalings-TV	TV-distributørerne tilbyder programpakker med betalingskanaler mod betaling. Du abonnerer på en programpakke med et antal kanaler. Jo flere kanaler, jo højere pris.
Bit	Bit er et binært ciffer, der kan være én af to muligheder (0 eller 1), og forkortes ofte "b". Bit er den enhed, der bruges til angivelse af transmissionshastighed på datanetværk. (F.eks. 512 kbit/s).
Bredbånds-TV	TV-signalerne udsendes til modtageren via bredbånd, f.eks. elselskabernes fibernet eller teleselskabernes kobberkabler. Kaldes også: IPTV.
Bredformat (16:9)	Det samme som 16:9 format.
Byte	En byte er den lagerenhed i en computer, som bruges til at rumme information svarende til ét tegn.

Båndbredde	Udtryk for kapacitet. Båndbredden er bestemmende for, hvor mange TV- og radioprogrammer der kan udsendes samtidig. Kabel-, satellit- og bredbånds-TV har mere kapacitet, dvs. plads til flere kanaler end antenne-TV.
CA-modul	Se Digital kortlæser.
Cinema	YouSee's video on demand-tjeneste (se VoD), som du kan bruge til at leje film via din fjernbetjening.
CMTS	CMTS er forkortelsen for Cable Modem Termination System. En CMTS anvendes i hovedstationer til at styre kommunikationen til de tilsluttede kabelmodems.
Dekode	Funktion i den digitale modtagerboks eller den indbyggede digitale modtager, der omsætter de digitale signaler til et signal, som TV-skærmen kan gengive.
Dekoder	Se: Digital modtagerboks.
Dekryptere	Funktion i den digitale modtagerboks eller den indbyggede digitale modtager, der fjerner krypteringen af et TV-signal, så du kan se de betalingskanaler, du har betalt for. Styres af et programkort, som du får fra TV-distributøren, når du tegner abonnement på en programpakke.
Digital boks	Udstyr som "oversætter" de digitale signaler, så dit TV kan forstå dem. Se evt. Digitalt TV.
Digital kortlæser	Et alternativ til en digital boks, som kan bruges til TV med indbygget DVB-C tuner. Kaldes også for et CA-modul.
Digital modtager	Se: Digital modtagerboks.
Digital modtagerboks	Et apparat, der omsætter det digitale TV-signal til et signal, som du kan se på dit TV-apparat. I mange nye TV-apparater er den digitale modtager indbygget i fladskærmen. Disse TV-apparater kaldes IDTV. Mange digitale modtagerbokse indeholder også en kortlæser, der kan dekryptere de krypterede signaler fra betalingskanaler. Se også MPEG2, MPEG4 og DVB. Det samme som: Dekoder, set top-boks, digital tuner.
Digital tuner	Se: Digital modtagerboks.
Digital TV-pakke	Din mulighed for at vælge flere digitale TV-kanaler. TV-kanalerne er ofte samlet i forskellige TV-pakker.

Di

Digitalt kabel-TV	YouSee's navn for digitalt TV.
Digitalt TV	Lyden og billederne bliver lavet om til digitale enheder (bits) og sendt afsted gennem radiobølger, satellit, telefonlinjer eller kabler. En digital modtagerboks omformer signalerne, så dit TV-apparat kan vise dem som lyd og billeder. I nye TV-apparater – IDTV – er den digitale modtager indbygget i fladskærmen. Se også analogt TV.
Docsis	Docsis er forkortelsen for Data Over Cable Service Interface Specifikation og er den standard, der anvendes til kommunikation via kabelmodem.
DTT	I Danmark kaldes det nye digitale TV-signal til antenner også DTT, som er en forkortelse for digitalt terrestisk TV. Det samme som DVB-T.
DVB	DVB er en forkortelse for Digital Video Broadcast. Det er en standard, der angiver, hvilken signaltype den digitale modtagerboks eller den indbyggede digitale modtager er beregnet til – antenne, parabol/satellit eller kabel: • DVB-T (hvis du modtager TV via egen antenne) • DVB-C (hvis du modtager TV via kabel) • DVB-S (hvis du modtager TV via parabol) Det er som regel tydeligt markeret på modtagerboksen, hvilken DVB-standard den understøtter. Det er vigtigt at købe den rigtige type modtagerboks: En modtagerboks til kabel-TV kan ikke benyttes til antenne-TV og omvendt. Se også: MPEG2 og MPEG4.
DVB-C	DVB-C er en forkortelse for Digital Video Broadcast – Cable. Det er en standard, der angiver, at den digitale modtagerboks understøtter kabel-TV. Du skal derfor køber en DVB-C digital modtagerboks eller et TV-apparat med en indbygget DVB-C digital modtager, hvis du modtager TV via kabel.
DVB-S	DVB-S er en forkortelse for Digital Video Broadcast – Satellite. Det er en standard, der angiver, at den digitale modtagerboks understøtter satellit-TV. Du skal derfor købe en DVB-S digital modtagerboks eller et TV-apparat med en indbygget DVB-S digital modtager, hvis du modtager TV via parabol.

DVB-T	DVB-T er en forkortelse for Digital Video Broadcast – Terrestial. Det er en standard, der angiver, at den digitale modtagerboks understøtter TV via egen antenne. Du skal derfor købe en DVB-T digital modtagerboks eller et TV-apparat med en indbygget DVB-T digital modtager, hvis du modtager TV via egen antenne.
Elektronisk programguide (EPG)	En elektronisk programguide giver et overblik over de kanaler, programmer og tjenester, som findes på TV-apparatet.
EPG	Se: Elektronisk programguide.
Favorit	Navnet på en digital TV-pakke fra Yousee, hvor du selv kan vælge – og løbende udskifte – fire ekstra digitale TV-kanaler.
Fibernet	Net til distribution af TV, bredbånd og telefoni baseret på lyslederkabler.
Frie kanaler	TV-kanaler, som du ikke skal betale for at se via et abonnement. Det er public service-kanaler, som du betaler for via medie-licensen (DR) eller som er delvist finansieret af reklamer (TV2).
FTTB	Forkortelse for Fiber To The Building, fiber til bygningen.
FTTC	Forkortelse for Fiber To The Cabinet eller Fiber To The Curb, fiber til gadehjørnet.
FTTH	Forkortelse for Fiber To The Home, fiber til hjemmet.
FTTN	Forkortelse for Fiber To The Node, fiber til noden.
Full HD	Bruges om udstyr, som kan vise TV-signaler i HD i markedets højeste opløsning med 1.080 vandrette linjer. Se også: HD.
Fællesantenne	Et anlæg til distribution af TV- og radiosignaler samt andre tjenester til en gruppe af hustande, der er sluttet sammen i en antenneforening, en boligforening eller et kommunalt fællesskab. Der er cirka 6.000 fællesantenneanlæg i Danmark – fra små foreninger, der forsyner en enkelt ejendom med TV til store foreninger, der forsyner et helt byområde. Foreningen henter selv TV-signalet ned via egen antenne eller får det leveret fra en TV-distributør via kabel eller satellit.
Gratiskanaler, gratis-TV	Se: Frie kanaler.

HD

HD	HD er en forkortelse for High Definition. Det er TV, hvor billederne bliver sendt i en meget høj opløsning og dermed høj kvalitet. Se: HDTV.
HD Ready	En mærkningsordning for TV-apparater, der kan vise HDTV i standarderne HD 720p og HD 1080i. Apparatet er "ready" (klargjort). Man skal også have en HDTV-modtagerboks og et HDTV-signal for at kunne modtage og se HDTV.
HD Ready 1080p	En mærkningsordning for TV-apparater, der kan vise HDTV i standarden HD 1080p. Apparatet er "ready" (klargjort). Man skal også have en HDTV-modtagerboks og et HDTV-signal for at kunne modtage og se HDTV. Der sendes ikke TV-signaler i denne kvalitet i dag. Men der findes film på Blu Ray diske.
HDMI	En forkortelse for High Definition Multimedia Interface. Det er kabelforbindelsen mellem et HD Ready TV-apparat og en digital modtagerboks, der kan modtage HDTV.
HDTV	High Definition Television er en TV-standard med levende billeder i meget detaljeret (høj) opløsning, så TV-billedet indeholder langt flere detaljer. Mange nye TV-apparater og fladskærme er mærket med HD Ready eller HD Ready 1080p. Det er mærkningsordninger, der viser, at apparatet er gjort klar til at vise HDTV. Apparaterne kan kun vise billeder i HD, hvis de tilsluttes en modtagerboks, der kan modtage HDTV, og hvis du har abonnement hos en udbyder, der tilbyder HDTV. Der findes tre forskellige HDTV-formater: HD 720p, HD 1080i og HD 1080p. Forskellen er opløsningen på skærmen og dermed billedets kvalitet. Se også: SDTV.
HFC	Forkortelse for Hybrid Fiber Coax og er betegnelsen for et kabelnetværk bestående af både optiske fibre og coaxkabler.
Hz	Hz er forkortelsen for Hertz, som angiver antal svingninger pr. sekund på f.eks. et radiosignal.
IDTV	Forkortelse for Integrated Digital TeleVision. Et IDTV er en fladskærm, som har en indbygget digital modtager. Fordelen er, at man slipper for at købe en separat digital modtagerboks og kun skal anvende én fjernbetjening. Se også: DVB, MPEG2 og MPEG4.

IP	IP er forkortelsen for Internet Protokol og er den protokol, det meste internettrafik anvender.
IPTV	Se: Bredbånds-TV.
ISDN	Forkortelse for Integrated Services Digital Network og overfører data og samtaler i digital kvalitet over samme netværk.
ISP	Forkortelse for Internet Service Provider, en udbyder af internet over f.eks. Kabel-TV anlæg.
Jordbaseret sendenet	Det samme som antenne-TV.
Kabel-TV	TV-signalerne udsendes til modtageren via kabler. TV-signalerne kan både være analoge og digitale – også i fremtiden.
kHz	kHz angiver frekvensen i Hertz (Hz) i tusinde.
Kilo (bit) (Byte)	Kilo er en prefix, der angiver tusinder. Forkortes k, f.eks. kbit/s.
Kortlæser	Den digitale modtagerboks eller indbyggede digitale modtager skal have en kortlæser, hvis du vil kunne se betalingskanaler. Når du har købt et abonnement på nogle betalingskanaler hos en TV-distributør af betalingskanaler, modtager du et programkort. Det er en slags nøgle, som du sætter ind i kortlæseren, så du får adgang til de kanaler, du har betalt for.
Mega (bit) (Byte)	Mega er en prefix, der angiver millioner. Forkortes M, f.eks. Mbit/s.
MHz	MHz angiver frekvensen Herts (Hz) i millioner.
MPEG	Standard der anvendes til komprimering af digitale TV-signaler, så de fylder mindst muligt, når de bliver sendt fra TV-distributøren til dit TV-apparat. På den måde bliver der plads til flest mulige TV-kanaler. Der benyttes i øjeblikket to standarder, MPEG2 og MPEG4.
MPEG2	Standard der anvendes til komprimering af digitale TV-signaler. De fleste kabelnet anvender MPEG2 standarden til programmer i SDTV og MPEG4 til programmer i HDTV. Fra DTT nettet udsendes DR1, DR2, TV 2's hovedkanal inkl. de regionale TV 2-kanaler frem til 2012 i MPEG 2. Indtil 31. oktober 2009 udsendes også DR-Update i MPEG2. MPEG2 kan modtages med MPEG4-udstyr – men ikke omvendt. Se også: MPEG og MPEG4.

Mp

MPEG4	Standard der anvendes til komprimering af digitale TV-signaler. Du skal have en MPEG4 modtagerboks for at kunne modtage programmer udsendt i HDTV. Boxers betalingskanaler, DR-Update og de nye kanaler fra DR på DTT nettet sendes i MPEG4. Fra 2012 sendes også DR 1, DR 2 og TV 2 samt de regionale programmer i MPEG4. MPEG2 kan modtages med MPEG4-udstyr – men ikke omvendt. Se også: MPEG og MPEG2.
Multipleks	En multipleks (Mux) er en "pakning" af digitale TV-signaler, og rummer et antal programmer. Pr. 1. november 2009 rummer DTT nettet fem MUX, der hver har plads til fire TV-kanaler i standardkvalitet, når de bliver "pakket" i MPEG2-standard og otte-ti kanaler, når de bliver "pakket" i MPEG4-standard. Mux 1 kommer til at indeholde de nuværende gratiskanaler fra DR og TV2. De sendes i MPEG2-format indtil 2012. Mux 2 kommer til at indeholde DR Update, de nye gratiskanaler fra DR, Folketings-TV m.m. De sendes i MPEG4-format fra 1. november 2009. Mux 3, 4 og 5 kommer til at indeholde de nye betalingskanaler fra Boxer. De sendes i MPEG4-format fra 2009.
MUX	Se: Multipleks.
NorDig	Et samarbejdsorgan mellem TV-operatører i de nordiske lande. NorDig fastlægger fælles standarder for udstyr m.m. Hvis du køber en MPEG2- eller MPEG4-modtagerboks, skal du sikre dig, at den følger NorDigs specifikationer. Så er du sikker på, at den fungerer i Danmark.
Nu&Næste	Funktion i YouSee's TV Guide, som gør det muligt for dig at se, hvad der vises på andre TV-kanaler – uden at skifte væk fra den kanal, du ser.
PAL	Forkortelse for Phase Alternating Line. Den standard, der anvendes i bl.a. Europa til analog TV transmission. Billedet består af 625 lines og der udsendes 50 halvbilleder pr. sekund.
Parabol (Satellit-TV)	TV-signalerne udsendes fra satellit til modtagerens parabol. Signalerne udsendes digitalt. Der er to distributører af satellit-TV: Canal Digital og Viasat.

Primær TV-modtagelse	Mange husstande har mere end et TV-apparat. Det primære TV-apparat er det, husstanden ser mest TV på og står typisk i stuen. Se også: Sekundær TV-modtagelse.
Programkort	Personligt kort, som du indsætter i din digital boks eller kortlæser, og som er din adgangsbillet til Digitalt kabel-TV. YouSee koder programkortet, så du får adgang til de digitale TV-pakker og tjenester, du bestiller.
Programpakke	TV-distributørerne tilbyder programpakker med et antal betalingskanaler. Du abonnerer på programpakken og betaler for at få adgang til at kunne se kanalerne.
PSTN	Forkortelse for Public Switched Telephone Network, kendt som det almindelige telefonnet.
Public service TV (PBS)	TV-stationer og kanaler, hvor staten stiller bestemte krav til indholdet, f.eks. DR og TV 2's hovedkanal. Se også: Frie kanaler.
QAM	Forkortelse for Quadrature Amplitude Modulation, en modulationsform, der anvendes til datasignaler på kabelnetværk, Anvendes som 16QAM, 64QAM og 256QAM. Jo højere tal, jo mere dataindhold på den samme frekvensplads.
QoS	Forkortelse for Quality of Service, der sikrer at visse datapakker får prioritet frem for andre i et datanetværk. Anvendes f.eks. til telefoni VoIP (Voice over IP).
Satellit-TV	Se: Parabol.
SCART(-stik)	Et standard-stik i TV-apparatet, som bruges til at forbinde TV-apparatet med ekstraudstyr, for eksempel en digital modtagerboks eller en DVD.
Scartstik-/kabel	Bruges til at overføre analoge billeder med stereo. Kan ikke overføre HD-signaler eller lyd i Dolby Digital.
SDTV	Forjortelse for Standard Definition Television – i modsætning til HDTV. SDTV er TV, som ikke sendes i HD-kvalitet, f.eks. analogt TV med 576 synlige linier.
Sekundær TV-modtagelse	Mange husstande har mere end et TV-apparat. Sekundære TV-apparater står f.eks. i køkkenet, børneværelset, soveværelset eller sommerhuset. Se også: Primær TV-modtagelse.
Set top-boks	Se: Digital modtagerboks.

Sm

Smart card	Se: TV-kort.
StartForfra	Via din fjernbetjening vil du kunne starte en aktuel udsendelse forfra på udvalgte TV-kanaler og udsendelser.
TCP	TCP (Transmission Control Protocol) er en IP transportprotokol.
Tuner	Enhed i TV apparat eller set-top boks, der modtager signalet fra antenne, kabel eller satellit. Tuneren kan enten være indrettet til analogt modtagelse eller til digitalt modtagelse.
TV Guide	Elektroniske TV Guide, som du har adgang til via din fjernbetjening. Her kan du få overblik over, hvad der sendes på samtlige TV-kanaler.
TV-distributør	Virksomhed, der distribuerer TV-kanaler. For eksempel Canal Digital, YouSee, Telia/Stofa, Viasat og Boxer.
TV-kort	Når du tegner abonnement på en programpakke med betalingskanaler, modtager du et TV-kort, som skal sættes i kortlæseren i den digitale modtagerboks eller TV-apparatet. Kortet styrer, hvilke betalingskanaler du har adgang til at se. Kaldes også: programkort, smart card.
UHF	UHF er forkortelse fra engelsk Ultra High Frequency. Elektromagnetiske bølger med en frekvens på mellem 300 MHz og 3.000 MHz.
USB	Universal Sserial Bus (USB) er en datakommunikationsbus, som findes på de fleste computeres bundkort.
VHF	VHF er forkortelse fra engelsk Very High Frequency. Elektromagnetiske bølger med en frekvens på mellem 30 MHz og 300 MHz.
VoD	Forkortelse for Video on Demand, altså video på bestilling.
VoiP	Forkortelse for Voice over IP, altså telefoni over Internet Protokollen (IP).

Egne notater

Ordbogen er udgivet af
Dansk Kabel TV og YouSee

Udgave 1.0
2009